

Raadsvoorstel

GEMEENTEBESTUUR

raadsnummer 2022 65
collegevergadering d.d. 20 september 2022
raadsvergadering d.d. 28 september 2022
programma Gezond en Actief Venlo
portefeuillehouder E. Boom

ons kenmerk 1898464
team RGMAPG
steller Kentjens, Y.
doorkiesnummer +31 628844021
e-mail y.kentjens@venlo.nl
datum 23 september 2022
bijlage(n) 4
datum verzonden

Onderwerp

Plan van aanpak lokale maatregelen energieproblematiek en geldzorgen

Advies

Wij stellen u het volgende maatregelenpakket en financiële dekking voor ten aanzien van de lokale maatregelen energieproblematiek en geldzorgen:

Maatregelenpakket:

1. Maximale inzet op intensivering van communicatie en coördinatie om, meer nog dan nu al het geval is, bekendheid te geven aan bestaande en nieuwe regelingen op het gebied van armoede en duurzaamheid en de toegang hiertoe.
2. Uitbreiden en versoepelen van enkele bestaande lokale regelingen voor individuen en huishoudens in aanvulling op de aangekondigde kabinetsmaatregelen op basis van de afspraken tussen het Rijk en VNG.
3. De mogelijkheid tot het aanvragen van een (aanvullende) subsidie voor maatschappelijke organisaties en instellingen die later, op basis van verantwoording, definitief vastgesteld wordt. Aan deze subsidie worden verduurzamingsvoorwaarden verbonden.
4. Ter achtergrondinformatie kennismaken van de bestaande regelingen, (Rijks)begroting, het onderzoek "Breng energie armoede in beeld" en de notitie koopkrachtinformatie.

Financiële dekking:

5. Het instellen van een begrotingspost 'Venlo – Fonds' (€ 1,67 miljoen) en deze post als een plafond te hanteren voor het maatregelenpakket. Het 'Venlo fonds' te vormen vanuit de post onvoorzien (€ 0,43 miljoen), risicoreserve corona (€ 0,95 miljoen) en de reserve coronafonds ten behoeve van gemeenschapsaccommodaties, sport, culturele verenigingen, herijking subsidies (€ 0,29 miljoen).
6. De kosten voortvloeiende uit de uit te voeren maatregelen ten laste brengen ten laste van de bestaande begroting en regelingen en het Venlo- Fonds;

In de paragraaf "maatregelenpakket" zijn de maatregelen verder uitgewerkt.

Aanleiding

Op 14 september 2022 heeft u een rondetafelgesprek met het college gevoerd over “lokale maatregelen energieproblematiek”. Het rondetafelgesprek ging over de armoede die ontstaat door energiekosten en de indringende gevolgen hiervan op onze inwoners. Tijdens dit gesprek heeft u laten zien dat u zich ernstig zorgen maakt over de lagere en middeninkomens, de ondernemers en de organisaties. Ook heeft u nagedacht over mogelijke oplossingen. Vier belangrijke pijlers tijdens dit gesprek waren:

- 1) Een goede communicatie van bestaande regelingen en (Rijks)afspraken/toezeggingen;
- 2) Centrale lokale regie om snel en adequaat bij te kunnen sturen;
- 3) Voldoende budget om in een tijd van crisis effectief en snel te kunnen handelen indien nodig;
- 4) De structurele verduurzamingsmaatregelen om daarmee de energielasten voor huishoudens op de lange termijn beheersbaar te houden.

De slotsom van de bijeenkomst was een toezegging van het college om met een plan van aanpak te komen op 28 september 2022 en inzichtelijk te maken wat er al is aan bestaande lokale en Rijksmaatregelen.

Situatieschets

De aanleiding tot dit raadsvoorstel was uiteraard de energieproblematiek. Kort gaan we in op de door ons gehanteerde definities. Energiearmoede betekent dat er sprake is van een niet duurzame woning en/of een te laag inkomen om de energielasten te betalen en/of verduurzaming te kunnen realiseren. TNO definieert laag inkomen als een inkomen dat lager ligt dan 130% van het Wettelijke Sociaal Minimum inkomen (WSM). Voor de goede orde, niet iedere groep of iedere situatie heeft in dezelfde last van energiemaatregelen, net als armoede. Omstandigheden kunnen zeer uiteenlopen. Geografisch gezien zijn in onze gemeente een aantal wijken aan te wijzen waar deze problematiek lijkt te cumuleren. Kenmerken zijn over het algemeen ouderen en gezinnen, lage en lage middeninkomens in verouderde huisvesting. In bijlage 1 treft u een nadere verdieping aan op deze thematiek

Meest recente ontwikkelingen

Vooropgesteld, energie is inmiddels zeker niet het enige vraagstuk dat leidt tot zorgen bij huishoudens. De ontwikkeling van de inflatie is dermate dat ook primaire levensbehoeften sterk in prijs zijn gestegen. In het bijzonder gezinnen merken dit in hun uitgaven.

Inmiddels heeft u kennis kunnen nemen van de voornemens van het kabinet om voor de meest kwetsbare groepen het koopkrachtverlies te beperken. In bijlage 2 treft u hiervan een beknopte beschrijving aan. Wij stellen u dan ook een lokale aanpak voor die hierop aansluit, hetgeen betekent dat we organisaties die ondersteuning bieden aan deze inwoners en maatregelen die aanvullend voor verlichting kunnen zorgen bij deze huishoudens door ons in onderlinge samenhang en in aanvulling op dit pakket aan u worden voorgelegd. De situatie is voor een groot aantal huishoudens dermate acuut dat we in de periode voorafgaand aan de ingangsdatum van de Rijksmaatregelen voorzien in maatwerk. Maatwerk dus waar nodig en ondersteuning waar gewenst.

Alvorens het maatregelenpakket toe te lichten gaan we kort in op onze partners bij dit thema. We kunnen dit als gemeente namelijk niet alleen doen. Partners, organisaties en stichtingen die hier formeel of informeel een rol in hebben worden nadrukkelijk betrokken. We vinden dit belangrijk omdat zij de preventie, ondersteuning en het vangnet verzorgen bij vragen over geldzorgen.

De energieproblematiek en geldzorgen hebben ervoor gezorgd dat onze partners bezig zijn met nieuwe initiatieven. Concreet wordt het volgende ingezet:

- Includio start met een campagne en er worden webinars gegeven. Ook wordt met Includio bekeken hoe de I&A punten versterkt kunnen worden en geven ze een cursus “geldwijs”;
- Venlo Support is aan de slag bij bedrijven om werkgevers te ondersteunen bij het omgaan met werknemers met schulden en organiseert een themabijeenkomst in de week van de armoede om signalen beter te leren kennen;
- Groenlicht start met een cursus ‘goed zorgen voor je geld’;
- Het Jongeren Perspectief Fonds (JPF) start met een nieuwe campagne;
- De alliantie vrijwillige schuldhulpverlening werkt samen bij het oppakken van ondersteuningsvragen en het doorgeleiden naar de juiste plek;
- De voedselbank heeft de norm verlaagd zodat meer inwoners gebruik kunnen maken van de voedselbank en is bereid een extra dag te openen indien ze voldoende vrijwilligers kunnen aantrekken;
- Sam & Venlo is bereid om extra aanvragen in behandeling te nemen;
- Humanitas wil indien nodig extra vrijwilligers beschikbaar stellen voor administratieve ondersteuning;
- Het Groenewold helpt twee keer zoveel inwoners dan gebruikelijk.

Deze partners hebben naast het bovenstaande ook een belangrijke rol in de informatievoorziening over energiebesparende maatregelen. Zo zullen zij ook aandacht vragen voor de maatregelen die je zelf al kunt nemen om bijvoorbeeld de energierekening omlaag te krijgen.

Ook andere organisaties vervullen een belangrijke rol bij het bieden van ondersteuning aan onze inwoners. Allen hebben een grote bereidheid om mee te denken om onze inwoners extra te ondersteunen. En zelfs u eindigde het rondetafelgesprek met het aanbod van 39 vrijwilligers die kunnen bijdragen aan de maatregelen energieproblematiek en geldzorgen.

Maatregelenpakket

Het maatregelenpakket is een aanvulling op bestaande regelingen die het Rijk of wij lokaal al beschikbaar hebben voor inwoners. Primair is inkomstenverdeling en ondersteuning namelijk een taak van het Rijk. De VNG heeft recent een "positionpaper" uitgebracht waarin zij gemeenten adviseert (onder voorwaarde van Rijkscompensatie) vroegtijdig passende hulp te verlenen gericht op het voorkomen van afsluiting en verruiming van de mogelijkheden van bijzondere bijstand voor middeninkomens. Daarnaast ondersteuning van het maatschappelijk middenveld zoals voedselbanken en noodfondsen, aanvulling op het minimabeleid en hulp bij energiebesparing en verduurzaming.

Het Rijk heeft dan ook een fors pakket aan maatregelen beschikbaar gesteld in 2023 om de koopkracht te repareren. Alle bestaande Venlose inkomensondersteunende maatregelen, verduurzamingsmogelijkheden en het rijksmaatregelen pakket zijn toegelicht in bijlage 3.

Het extra Venlose maatregelenpakket en budget gaat primair over 2022. Vanaf 2023 zijn er extra landelijke Rijksregelingen en stellen wij uw raad voor via de begroting ook € 1,8 miljoen extra beschikbaar te stellen voor benodigde maatregelen.

Hieronder treft u het extra Venlose maatregelenpakket aan. Let wel, dit is aanvullend op het bestaande- en Rijkspakket uit bijlage 3.

Ad 2) maatregelen individuele huishoudens: bestaande regelingen uitbreiden en/of en versoepelen:

- a) De versoepeling van het Rijk op de regeling bijzondere bijstand doorvoeren. Het Rijk heeft de toegang voor bijzondere bijstand uitgebreid. Individuele schrijnende armoede situaties als gevolg van hoge energierekeningen mogen ook aanspraak maken op bijzondere bijstand als gevolg van energiearmoede;
- b) Uitbreiding Stichting Leergeld en Jeugd- en Cultuurfonds tot 150% van het wettelijk sociaal minimum (WSM). De huidige lasten zijn ruim € 200.000,-. Uitbreiding zou circa €100.000 extra kosten. Hiermee worden meer kinderen in armoede de mogelijkheid geboden om mee te doen;
- c) Onderzoeken of we huishoudens met schulden tijdelijk kunnen ondersteunen waardoor we voorkomen dat deze in de schuldhulpverlening komen of uit het schuldhulpverleningstraject dreigen te vallen. Het betreft een tijdelijke financiële ondersteuning totdat de Rijksmaatregelen ingaan. Het is nog onduidelijk of en hoe hieraan vorm kan worden gegeven en welke middelen hiervoor eventueel benodigd zijn. Daarover zullen wij nader informeren;
- d) Versterken van de samenwerking op het gebied van vroeg signalering en intensiveren van de samenwerking met organisaties die veel achterstanden melden. Convenanten afsluiten daar waar organisaties niet aangesloten zijn bij BKR of NVVK (geen extra kosten);
- e) Met woningcorporaties afspraken maken dat niemand zijn huis mag worden uitgezet vanwege energiearmoede. Mocht het nodig zijn dan kunnen er aanvullend aan bestaande convenanten afspraken worden opgenomen in de prestatieafspraken 2023 - 2026 over betaalachterstanden en huisuitplaatsingen. Ook over het structureel verduurzamen van sociale huurwoningen maken we afspraken met de lokale woningcorporaties (zie i).
- f) ***Verduurzamingsopgave:***
Naast directe en indirecte vormen van inkomensondersteuning hebben we als gemeente ook de opgave om onze gebouwde omgeving te verduurzamen. Hier snijdt het mes aan twee

Raadsvoorstel

kanten. Naast dat het verduurzamen van woningen resulteert in een forse reductie van CO₂-uitstoot (energiebesparing), zorgt het daarmee ook voor een aanzienlijke structurele kostenbesparing voor de bewoner. Kortom, verduurzamen loont en is de investering waard. Het is daarbij belangrijk om te benadrukken dat iedereen daaraan kan bijdragen; de gemeente, de woningcorporaties, particuliere verhuurders, en ook de bewoner zelf.

- Voor woningeigenaren bestaan er diverse regelingen om hun woning te verduurzamen met interessante financieringsstructuren zoals toegankelijke leningen met lage rentes, collectief inkoopvoordeel en subsidies. Een overzicht van deze regelingen (Rijk, Provincie en lokaal) is opgenomen in bijlage 3;
 - Hoewel huurders zelf geen grote investeringen kunnen doen in de woning, kunnen ook zij zelf stappen zetten om energie te besparen, onder andere met (kleine) aanpassingen in de woning en in het gedrag. Als gemeente stimuleren we dat alle huishoudens hiermee aan de slag gaan. Dit doen we onder andere met het team Goede Buren, het energieloket en het verstrekken van energievouchers. Een overzicht is opgenomen in bijlage 3;
 - Voor het structureel verduurzamen van sociale huurwoningen zijn onze woningcorporaties aan zet. Met bijna 30% van onze woningvoorraad vormen zij een belangrijke partner. We gaan structureel met de woningcorporaties om tafel om af te stemmen hoe hun rijksopgave om te verduurzamen (verankerd in de nationale prestatieafspraken) zich verhoudt tot hun lokale ambities om hierin te versnellen;
 - Hoewel particuliere huurders een relatief klein deel van de woningvoorraad bezitten in Venlo, zijn er ook voor hen interessante regelingen om woningen te verduurzamen;
- g) Het bereiken van huishoudens met energiearmoede is complex. Om de doelgroep te bereiken met maatregelen maken we daarom zo veel mogelijk gebruik van de kennis en netwerken van onze maatschappelijke partners zoals o.a. Includio, de Voedselbank en Stichting Leergeld.

Ad 3) Ondersteuning aan organisaties en maatschappelijke instellingen.

- a) Sport-, cultuur- en overige verenigingen: voor gesubsidieerde verenigingen kunnen we een eenvoudige (aanvullende) regeling ontwerpen, waarbij eventuele extra exploitatielasten kunnen worden opgevangen door een verhoging van, bijstelling van of een aanvullende subsidie;
- b) Stichtingen/organisaties die hulp bieden: organisaties die direct bijdragen aan hulp voor mensen met energiearmoede als bijvoorbeeld de voedsel- en kledingbank kunnen extra subsidie aanvragen via een verkorte procedure. Ook als zij op dit moment nog geen subsidie ontvangen;
- c) MKB: op dit moment hebben we vrijwel geen individuele signalen van ondernemers die zich bij ons hebben gemeld in het kader van energiearmoede. We gaan wel op korte termijn, via ons economisch accountmanager, ophalen of en in welke mate de energiearmoede bij hun achterban speelt. In ieder geval kan het MKB in noodsituaties ook gebruik maken van de bijzondere bijstand. Hiernaast kunnen wij als gemeente sneller overgaan tot betaling van rekeningen. Ook de MKB zal profiteren van de prijsplafonds van energie. De zelfstandige kan bovendien terugvallen op het besluit bijstand voor zelfstandigen.

Financieel : Venlo Fonds

Omdat u expliciet heeft aangegeven reeds in 2022 over de middelen te willen beschikken stellen wij u voor om daarvoor de beschikbare reserves voor corona en de post onvoorzien uit de begroting 2022 in te zetten in de vorm van een daartoe in te stellen fonds (Venlo-Fonds) en bij

Raadsvoorstel

eventuele onderbesteding in 2022 deze middelen voor het aangegeven doel beschikbaar houden. Het totaalbedrag dient als een plafond te worden gehanteerd waaruit enkel incidentele uitgaven gedaan kunnen worden. Kortom, geen structurele lasten. De begroting voor de volgende bedragen te wijzigen ten behoeve van het Venlo – Fonds:

Omschrijving	Bedrag
A. Post onvoorzien	436
B. Beschikbaar Reserve coronafonds tbv gemeenschapsaccommodaties, sport- culturele verenigingen, herijking subsidies	288
C. Beschikbaar (Risico)reserve Corona op basis van raadsbesluiten	947
Per direct beschikbaar voor Venlo - Fonds	1.671 ¹

Mocht de komende periode blijken dat deze middelen onvoldoende zijn dan komen wij terug bij u als gemeenteraad.

Communicatie plan van aanpak

Zie bijlage 4

Vervolgprocedure raad

U wordt over het vervolg geïnformeerd. Wij gaan ervan uit dat de door u aangenomen motie 'Breng energiearmoede in beeld' met dit raadsvoorstel is uitgevoerd.

Vervolgprocedure raad

U wordt over het vervolg geïnformeerd. Wij gaan ervan uit dat de door u aangenomen motie 'Breng energiearmoede in beeld' met dit raadsvoorstel is uitgevoerd.

Burgemeester en wethouders van Venlo
de secretaris

de burgemeester

Twan Beurskens

Antoin Scholten

¹ Ad B) Indien er nog organisaties zijn die in de loop van het jaar nog aanvragen doen, passend binnen de oorspronkelijke doelstelling van het coronamaatregelen en welke niet gefinancierd kunnen worden uit de door het Rijk beschikbaar gestelde middelen, dan worden deze eveneens uit dit fonds gefinancierd. De verwachting is dat dit marginaal kan zijn.

Raadsvoorstel

Bijlagen

1. Rapport 'Energiearmoede in beeld' ..
2. Achtergrond koopkracht ..
3. Regelingen inkomensondersteuning en duurzaamheid ..
4. Communicatie ..

Raadsbesluit

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Lokale maatregelen energieproblematiek
raadsnummer 2022 65
raadsvergadering d.d. 19 oktober 2022

team team RGMAPG
steller Kentjens, Y.
doorkiesnummer +31 628844021
e-mail y.kentjens@venlo.nl
datum 23 september 2022

De raad van de gemeente Venlo;

gelezen het voorstel van het college van 20 september 2022, registratienummer 1898464;
gelet op artikel ;

besluit:

- a) Het instellen van een begrotingspost 'Venlo – Fonds' (€ 1,67 miljoen) en deze post als een plafond te hanteren voor het maatregelenpakket energieproblematiek en geldzorgen. Het 'Venlo fonds' te vormen vanuit de post onvoorzien (€ 0,43 miljoen), risicoreserve corona (€ 0,95 miljoen) en de reserve coronafonds tbv gemeenschapsaccommodaties, sport, culturele verenigingen, herijking subsidies (€ 0,29 miljoen).
- b) Het instellen van het volgende maatregelenpakket energieproblematiek en geldzorgen:
 - a. Maximale inzet op intensivering van communicatie en coördinatie om, meer nog dan nu al het geval is, bekendheid te geven aan bestaande en nieuwe regelingen op het gebied van armoede en duurzaamheid en de toegang hiertoe.
 - b. Uitbreiden en versoepelen van enkele bestaande lokale regelingen voor individuen en huishoudens in aanvulling op de aangekondigde kabinetsmaatregelen op basis van de afspraken tussen het Rijk en VNG.
 - c. De mogelijkheid tot het aanvragen van een (aanvullende) subsidie voor maatschappelijke organisaties en instellingen die later, op basis van verantwoording, definitief vastgesteld wordt. Indien mogelijk wordt aan deze subsidie aan een verduurzamingsvoorwaarde verbonden.
- c) De kosten voortvloeiende uit de uit te voeren maatregelen ten laste brengen ten laste van de bestaande begroting en regelingen en het Venlo- Fonds;
- d) Ter achtergrondinformatie kennisnemen van de bestaande regelingen, (Rijks)begroting, het onderzoek "Breng energie armoede in beeld" en de notitie koopkrachtinformatie.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 19 oktober 2022.

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten